

به نام خدا

حشم انداز

(۱۳۹۵ تا ۱۴۰۴)

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان



مقدمه

نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، بر پایه‌ی فرهنگ و ارزش‌های دینی و اجتماعی شکل گرفته و در طول نزدیک به چهاردهه، مستمر و پرمطمئنانه، به سیاستگذاری در حوزه‌ی فرهنگ و برنامه‌ریزی برای هدایت تحولات و تغییرات در حوزه‌های مختلف تمدنی و فرهنگی کشور پرداخته است.

از سوی دیگر، می‌دانیم که فرهنگ‌سازی و تعالی فرهنگ با برنامه‌ای کوتاه‌مدت و مقطعی به سرانجام نمی‌رسد و نمی‌توان به شکل سخت‌افزاری با آن مواجه شد. بلکه نیازمند نگاهی منعطف، مبتنی بر اصول عقیدتی، نیازهای اجتماعی و برنامه‌ریزی بلندمدت است.

دومین دوره‌ی چشم‌انداز ۱۰ ساله‌ی کانون پرورش

فکری کودکان و نوجوانان که در همین راستا تدوین شده، دورنمایی آرمانی و در عین حال واقع‌بینانه از وضعیت کنون را به تصویر می‌کشد. در این تصویر، با ارائه‌ی تعریفی به‌روز از مأموریت سازمانی، ویژگی‌های مطلوب کنون در قالب اهداف، راهبردها و سیاست‌ها تبیین شده است.

در تدوین این متن، اسناد بالادستی مانند اساسنامه‌ی کنون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، سیاست‌های فرهنگی ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری، سند چشم‌انداز ۲۰ ساله‌ی کشور، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و متن اسناد و برنامه‌های قبلی کنون مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است. همچنین در مطالعه‌ای تطبیقی، در وضعیت سازمان‌های فرهنگی با فعالیت‌های مشابه در کشورهای جهان نیز تأمل کرده‌ایم. این کار به‌صورت گروهی به انجام رسید؛ نکات مفیدی از مجموع مطالعات صورت گرفته استخراج و بر پایه‌ی آن، متن اولیه‌ی چشم‌انداز تدوین شد و پس از نظرخواهی از متخصصین برنامه‌ریزی راهبردی، کارشناسان، مشاوران و مدیران مجموعه، در هیأت مدیره‌ی کنون پرورش فکری کودکان و نوجوانان مورخ ۱۳۹۵/۰۸/۰۴ به تصویب نهایی رسید.

مدیرعامل

مأموریت



مأموریت کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان عبارت است از ایجاد زمینه‌های رشد و پرورش توان فکری، کشف و شکوفایی استعداد، خلاقیت و ذوق هنری و ادبی کودکان و نوجوانان، جهت‌بخشی آن‌ها در مسیر تحقق ارزش‌ها و هنجارهای اسلامی-ایرانی و تقویت روحیه‌ی انقلابی و رفتار اخلاقی، از راه ایجاد فرصت کتابخوانی و دستیابی به تجربه‌های ناب و خلاق فرهنگی، به صورت فعالیت داوطلبانه و انتخابی در اوقات فراغت، تولید و عرضه‌ی آثار جذاب، زیبا و تأثیرگذار و حمایت از تولیدات و فعالیت‌های هنری و ادبی کودک و نوجوان.

چشم‌انداز ۱۰ ساله کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در چشم‌انداز ۱۴۰۴، با بهره‌مندی از جایگاهی ممتاز در ساماندهی و عرضه‌ی تولیدات و فعالیت‌های فرهنگی، هنری و ادبی؛ سازمان معیار در حوزه‌ی کودک و نوجوان است.

کانون در افق این چشم‌انداز سازمانی خواهد بود:

۱. فعال در پرورش کودکان و نوجوانانی خلاق، بانشاط، اندیشه‌ورز و پایبند به اخلاق
۲. تلاشگر در آشناسازی مخاطبان با ارزش‌های دینی و انقلابی و همچنین فرهنگ، هنر، ادبیات و تاریخ ایران و اسلام

۳. بهره‌مند از مربیان، کارشناسان و هنرمندانی
دین‌باور، متخصص، با انگیزه و علاقه‌مند

۴. برخوردار از مراکزی با معماری استاندارد، زیبا،
جذاب، متناسب با ویژگی‌های جغرافیایی منطقه و
ویژگی‌های جسمی و روحی کودکان و نوجوانان، مجهز
به امکانات روزآمد و بهره‌مند از علوم و فناوری‌های نوین

۵. پیشرو در عرصه‌ی فعالیت‌ها و تولید و عرضه‌ی
محصولات و خدمات فرهنگی، متناسب با نیازهای
دوران کودکی

۶. کوشا در فراهم‌سازی امکان دسترسی و
استفاده‌ی همه‌ی کودکان و نوجوانان کشور با هر
پایگاه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی از فعالیت‌ها،
خدمات و محصولات فرهنگی و تلاشگر در تبیین و دفاع
از حقوق فرهنگی کودکان و نوجوانان



۷. مورد اعتماد خانواده‌ها و متصدیان امور فرهنگی
کودکان و نوجوانان

۸. کارآمد در تعاملات و همکاری‌های سازنده و اثربخش
میان دست‌اندرکاران حوزه‌ی فرهنگ، هنر و ادبیات و
دستگاه‌ها و تشکل‌های مربوط به کودکان و نوجوانان

۹. پرتلاش در تعامل با نهادهای بین‌المللی، برای
همکاری و تبادل دیدگاه‌ها، تجربیات و محصولات
فرهنگی، با حضوری مؤثر در مجامع بین‌المللی

اهداف

۱. کشف و پرورش استعدادها و خلاقیت‌ها و توانایی تفکر در میان مخاطبان
۲. تحکیم و تقویت هویت اسلامی - ایرانی و باورهای اخلاقی کودکان و نوجوانان در طراز انقلاب اسلامی
۳. تقویت و اعتلای حوزه‌ی فرهنگ، هنر و ادبیات کودک و نوجوان ایران، از راه تولید و نشر آثار ادبی، هنری و محصولات فرهنگی و حمایت از فعالان و فعالیت‌های مرتبط
۴. بهره‌مندی عموم کودکان و نوجوانان کشور از فعالیت‌ها، خدمات و آثار فرهنگی کانون در اوقات فراغت آنان
۵. کمک به ارتقای جایگاه فرهنگ، هنر و ادبیات کودک و نوجوان ایران در محافل و مجامع مرتبط و معتبر بین‌المللی

راهنما و سیاست‌ها

۱. به‌کارگیری روش‌های نوین و قابل اعتماد در کنار شیوه‌های تجربه‌شده برای شناخت و پرورش استعداد‌های کودکان و نوجوانان و ایجاد زمینه‌ها و فرصت برای آنان به‌منظور شکل‌گیری و بروز ایده‌های نو و دستیابی به تجربه‌های خلاقانه

۲. تداوم ارتباط و تعامل با اعضای فعال، مستعد و علاقه‌مند، به‌منظور کمک به تربیت هنرمندانی توانمند و خلاق، و بهره‌مندی از توانایی‌ها و خلاقیت آنان در مراکز و فعالیت‌های کانون

۳. توجه به شناخت و طراحی شیوه‌های مناسب و جذاب مستقیم و غیرمستقیم، برای تحکیم ارزش‌های دینی و اخلاقی جامعه، در آثار و فعالیت‌ها

۴. آشناسازی مخاطبان با تاریخ و ارزش‌های انقلاب اسلامی و دفاع مقدس، از راه طراحی، تولید، عرضه و توزیع آثار و فعالیت‌های جذاب و مناسب

۵. توجه به تشخص و جایگاه فرهنگی مربیان و کارشناسان، ارتقای سطح آگاهی، دانش، بینش و مهارت‌ها، و آموزش مستمر و روزآمد آنان به‌منظور رشد قابلیت و تقویت توان مراکز کانون در جذب کودکان و نوجوانان و برقراری ارتباط پایدار و مؤثر با این گروه از مخاطبان

۶. اهتمام به تأمین فضای شغلی مناسب، تقویت امنیت روانی و رضایت‌مندی حرفه‌ای و همچنین پاسخ‌گویی به نیازها و خواسته‌های رفاهی کارکنان، به‌منظور سالم‌سازی محیط کار و فعالیت، و تقویت انگیزه‌ها و افزایش بهره‌وری آنان



۷. توسعه و تجهیز مراکز فرهنگی، هنری متناسب با نیازها و فناوری‌های روز، ضمن توجه به تناسب و هم‌خوانی فضاهای فعالیت کانون با ویژگی‌ها و اقتضائات فرهنگی، اجتماعی، جغرافیایی و آب‌وهوایی مناطق گوناگون کشور، و همچنین ویژگی‌های بدنی و روانی کودکان و نوجوانان و استانداردهای پیشرفت و سلامت فردی و اجتماعی آنان، با الهام از سبک زندگی ایرانی-اسلامی

۸. استفاده‌ی کانون از روزآمدترین و تازه‌ترین فناوری‌ها، و توجه هم‌زمان به شیوه‌ها و قالب‌های نو و ابداعی، در کنار شیوه‌ها و قالب‌های اصیل و سنتی در طراحی، تولید و توزیع یا ارائه‌ی آثار و فعالیت‌های

متنوع و کارآمد

۹. تقویت توان نرم‌افزاری و سخت‌افزاری کانون برای حضور و فعالیت جدی در فضای مجازی و پیگیری و شناخت فضاها و رسانه‌های نوین، یا امکانات و فناوری‌های جدید برای استفاده در طراحی و تولید آثار و فعالیت‌ها و جذب مخاطبان

۱۰. تمرکز بر ابتکار و نوآوری و تلاش و جست‌وجوی مداوم برای تبیین شیوه‌های افزایش جذابیت تولیدات و فعالیت‌های کانون و دستیابی به روش‌های خلاقانه در برآوردن انتظارات و مطالبات کودکان و نوجوانان امروز و فردای کشور، به شکل مناسب

۱۱. تکیه بر پژوهش‌های نظری و کاربردی و مستندسازی تجربه‌ها، به‌ویژه تجربه‌های خاص و ارزشمند، برای شناخت روزآمد ویژگی‌ها و اقتضائات دوران کودکی، به‌عنوان مبنای عمل و تصمیم‌گیری در طراحی و تولید آثار و فعالیت‌ها

۱۲. تشکیل هسته‌های فکری و تبادل نظر با متخصصان و کارشناسان باتجربه در مراحل گوناگون، از برنامه‌ریزی تا ارزیابی فعالیت‌ها و تولیدات

۱۳. توجه به جایگاه، نقش و تأثیر محوری زبان و ادبیات فارسی در انتقال فرهنگ و استحکام هویت ملی و اهمیت بهره‌مندی از ظرفیت‌های فراوان این زبان در همه‌ی آثار و فعالیت‌ها

۱۴. طراحی، تولید، ارائه و عرضه‌ی آثار و فعالیت‌هایی جذاب و مناسب برای کمک به تربیت



نسلی معتقد و اخلاقی، کتاب‌خوان و اندیشه‌ورز، برخوردار از توانایی نقد و توانمند در حل مسئله، تلاشگر، با پشتکار و دارای احساس تعلق و مسئولیت به دین و میهن

۱۵. کمک به ساماندهی وضعیت صنایع فرهنگی برای مخاطبان کودک و نوجوان، با تأکید بر حمایت و ترویج طراحی، تولید و توزیع این‌گونه محصولات در چارچوب پیوست فرهنگی و اهتمام به طراحی و تولید نمونه‌های مناسب

۱۶. طراحی و فراهم‌سازی فضاها و وسایل مناسب برای بازی کودکان، با تأکید بر ترویج بازی‌های ایرانی

۱۷. حمایت از فعالیت‌ها و تولیدات فرهنگی نویسندگان و هنرمندان و همچنین سازمان‌های فعال در حوزه‌ی فرهنگ، ادب و هنر کودکان و نوجوانان

۱۸. دریافت مستمر بازخورد آثار و فعالیت‌های کانون و همچنین دیگر آثار و فعالیت‌های مورد نظر مخاطبان بالفعل و بالقوه، برای افزایش جذابیت و تأثیرگذاری بر آنان

۱۹. فراهم‌سازی امکان بهره‌مندی عموم کودکان و نوجوانان از فعالیت‌ها و محصولات کانون برای کمک به تأمین عدالت فرهنگی و ارتقای سطح دانش، آگاهی و مهارت‌های مورد نیاز آنان

۲۰. تعامل با اولیای تربیتی به‌منظور ترغیب آنان برای حضور فعال در برنامه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی حوزه‌ی کودک و نوجوان و تشویق کودکان و نوجوانان

به مشارکت در این گونه فعالیت‌ها

۲۱. فراهم‌سازی زمینه‌های ارتقاء سطح آگاهی، دانش و بینش خانواده‌ها و کمک به تقویت توان و روزآمدی مهارت‌های آنان برای تعامل کارآمد با کودکان و نوجوانان و بهبود ارتباط میان نسلی

۲۲. تقویت ارتباط کانون با رسانه‌ها و تعاطی با افکار عمومی به‌منظور معرفی تولیدات، فعالیت‌ها و خدمات فرهنگی کانون، دریافت بازخوردها و بهره‌مندی از نقدها و نظرها، برای پاسخ‌گویی هرچه بهتر به نیازهای فرهنگی مخاطبان

۲۳. ایجاد فرصت‌های فرانهادی و تلاش برای گردهم آمدن نهادها، تشکل‌ها و اشخاص حقوقی و حقیقی در سراسر کشور، به‌منظور همکاری و هم‌افزایی دست‌اندرکاران حوزه‌ی فرهنگ، ادبیات و هنر کودک و نوجوان

۲۴. تقویت و گسترش ارتباط کانون با نهادهای بین‌المللی دارای فعالیت مشابه و تبادل اطلاعات و تجربیات

۲۵. حضور مؤثر در نمایشگاه‌ها، بازارها، گردهمایی‌ها و جشنواره‌های جهانی مهم و معتبر و عرضه‌ی آثار و توانمندی‌های حوزه‌ی فرهنگ، هنر و ادب کودک و نوجوان ایران، به‌منظور ارائه‌ی تصویری دقیق و روشن از فعالیت‌های فرهنگی این حوزه

۲۶. تبدیل کانون زبان ایران به یک نهاد آموزشی الگو، کارآفرین و اثرگذار و توسعه‌ی آموزش زبان‌های



گوناگون، متناسب با فضای فرهنگی و ارزش‌های
ایرانی-اسلامی

۲۷. کمک به سامان‌دهی برنامه‌ها، محتوای
منابع آموزشی زبان‌های خارجی و ارتقای سطح
مهارت و دانش مدرسان و دبیران زبان‌های خارجی

۲۸. تمرکز بر افزایش بهره‌وری و گسترش منابع
مالی موجود و دستیابی به منابع مالی جدید با توجه
روزافزون به اقتصاد فرهنگ و اصول اقتصاد مقاومتی

